

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hónapra 1.—
Egyes más 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:
Főpácz, a város-
háznál szemben.

Hirdetvények

Egy sorban 500
sorozatban 5 kifizetés
számítanak.

A duzzogó Fiume.

— augusztus 20.

Fiuménak ismét panasza van. Teljes joggal felsohajthatunk, hogy: Mindig csak kin s panasz gyönyörű ajkadon!

A telhetetlen Fiume legujabb kívánsága „sérelem“ alakjában kerül a kormány és a magyar közvélemény elé.

A sérelem az, hogy a bünvádi új eljárás értelmében bizonyos esetekben, jelesen a sajtóügyekben, nem illetékes a fiumei esküdtszék és ezek az ügyek a budapesti esküdtszék elé utaltatnak.

Ez az intézkedés a szokásos „élénk izgalmat“, „általános megbotránkozást“ stb. keltette Fiumében. A városi képviselőtestület ülést tartott, melyben kimondatott, hogy a törvény illető szakaszai sértik Fiume autonómiáját, az ösöktől örökölt jogokat.

Az inopportunos és jogtalan eljárást tehát nem szabad annyiban hagyni. Egyhangulag elfogadták azt az indítványt, hogy a képviselőtestület kifejezi legmélyebb sajnálkozását a fölött, hogy a sérelmes szakasz törvénynyé emeltetett; a legerélyesebben protestál annak életbeléptetése ellen és követeli a törvényhozástól a

Fiume igényeinek megfelelő módosítást.

Az egyik szónok (Waluschnig lovag) plane *hálátlansággal* vádolta Magyarországot és felhívta a magisztrátust, hogy Fiume autonómiáját bármi áron védje meg minden támadástól. Jelezte továbbá hogy indítványt akart tenni, hogy Fiume a *horvát tartománygyűlésbe küldjön képviselőt*, de ezt az indítványt most nem terjeszti elő.

Mindez a felháborodás abban a határozatban nyert ideiglenes megoldást, hogy br. Bánffy miniszterelnökhöz küldöttség menesztessék, a mely tiltakozzék a sérelem ellen.

A küldöttséget a miniszterelnök fogadta is, de (hir szerint) kijelentette, hogy érdemleges választ később fog adni, mikor a távol volt igazságügyminiszterrel értekezett.

A fiumei küldöttség még a főrendiházhoz is nyújt be kérvényt, a sérelmes szakaszok módosítása érdekében.

Ennyiben volnánk egyelőre Fiume legujabb panaszával.

Némelyik ellenzéki ujság, élükön a Bud. Hirlappal, keményen neki ront a Bánffy-kormány-nak, hogy: ime, milyen ellensége Fiuménak! Erőszakot követ el, a mely miatt Magyarország elveszti

Fiumét! Nem szabad megengednünk, hogy a harag terjedjen; mert „Fiume nekünk sokkal drágább“, semhogy koczkára tegyük.

Bizony, az már szent igaz, hogy nagyon drága!

Kegyes olvasó — jártál-e Fiumében? Nem a múltban, a mikor ott a magyar kormány még nem „erőszakoskodott“ és a városka egy piszkos, elhagyatott fészék volt; hanem az utóbbi időkben, amikor a szerencsétlen Fiumét már teljesen hatalmába kerítette a magyar tiranizmus?

Láttad-e a fővárosi luxussal felszerelt utcákat, pompás tereket, gyönyörű villa telepeket? Hát a kikötői hatalmas építkezéseket, a gyárakat, a vasuti berendezéseket, a kormányzói palotát?

Hát az eszedbe jutott-e, hogy mindezeket a kincseket a hálátlan Magyarország ontotta a Quarnero öbölnek arra a sivár pontjára, — világvárosiassá és tündérvárosra varázsolta azt?

Hát aztán — hallottál-e Fiumében magyar szót?

Ezt ugyan ritka helyen hallottál és legfeljebb — magyar embertől.

Tisztán magyar pénzen, sulyos magyar áldozatokkal lett Fiume azzá a mi ma! Legfényesebb utcái terei, kereskedelmi erei

T Á R C Z A.

Fürdői levelek.

I.

Felsőbánya, aug. 18.

Üdülni, nyaralni, fürdőzni, ezek azon szálló igék, a melyek most minden felé röpködnek a levegőben. Igen de merre és hol történjék az? Itthon? hisz ez nem elegáns! Mennyivel szebben hangzik ha azt mondhatjuk: Steierban, Alsó vagy Felső Ausztriában, Tirolban vagy éppen a tengerparton nyaraltunk. Nagy hangon dicsekszünk el vele: mily szép volt, milyen jól tett; de arról hallgatunk, hogy mennyibe került.

Igaz, hogy édes hazánkban is sok azon üdülő, nyaraló és fürdő helyek száma, melyek fölkeresése ugyanazon utó fájdalommal t. i. üres tárczával való hazatéréssel jár, de van ám olyan hely is, a hol ezt elkerülhetjük. Itt van például Felsőbánya. Szatmármegye észak-keleti szögletében, körül övezve hatalmas hegyektől, védve szél és portól, szinte kinálja magát: jer ölembe, én pihenést, üdülést nyujtok. S ez a hely, mely mint nyaraló telep csak az idén adott jelt magáról a világnak egy-két igen szerényhangu reklamban, már is oly nagy nyaraló közönséggel dicsekedhetik, hogy

megirigyelheti tőle számos, már veterán kort ért társa.

Hogy csak egy pár nevet említek; itt nyaral: *Siegmeth* Károly vasuti főfelügyelő Debreczenből 6 családtaggal, Pramporger kereskedelmi iskolai tanár Budapestről 3, *Ziernfuss* vasuti fűtőházi főnök Debreczenből 3, Ember Mihály tisztviselő Körmeözbányáról 7, Pósch Károlyné Budapestről 6, Ember Péter tisztviselő Gyertyán-ligetről 2, Pittoni Kállay ezredesné Budapestről 3, Duha Kristóf Szamosujvárról 2, Bugyis Andor gyógyszerész neje Szarvasról 5, Ujváry Béla igazgató tanár író és szerkesztő Budapestről 4, *Csatay* vasuti felügyelő Debreczenből 6, Dr. *Öreg* Jánosné, Dr. *Galánffy* Jánosné és *Wilhelm* Emil Debreczenből, Lupán János állami állatorvos Nyiregyházáról 3, Ilosvay Endrefőszolgabíró Mátó-Szalkáról 10, Endrédi József földbirtokos Nagy-Ecsedről 8, Pállik Béla festőművész Budapestről 3, Maleuszki Károly bányabiztos Abrudbányáról 4, Schretvieser N. tanintézeti igazgató Budapestről 5, Ember Károly tanítónő képző intézeti tanár Budapestről 7 családtaggal. Jó Magda és Joó Ella Budapestről, Mudrony Vilma és Kelemen Gizella tanítónők Kis-martonból (Sopronmegye), Holéczy Gyula mérnök Nagy-Károlyból, Münnich Sándor hadnagy Miskolcra, Somlyai Teréz tanítónő Munkácsról, Stanaczky Róza Szatmárról, Háder Gáspárné

Székes-Fejérvárról, Szmik Gyula gyógyszerész Budapestről, *Füleki* Pálné gyógyszerész neje Debreczenből stb. s még folyton érkeznek az idegenek.

A mi Felsőbányát páratlan nyaraló helyül teszi, az a kedves patriarchalis viszony, a mi itt uralkodik. Ilyenféle viszonyban élhettek elődeink, de sajnos mi utódok erről csak regélni hallottunk.

A lakosság szives, előzékeny modora meglepi az idegent. De csak pár óráig idegen itt az ember, mert mindjárt akad valaki, a ki bevezette a társaságba. Azonban nagyon esalódnék az, aki azt hinné, hogy ez a bemutatás valami ceremóniák között történik.

Szórakozás van elég, még pedig nem valamely zárt hely nyomott levegőjében, hanem kint a szabad természet üde bájos ölen. Szébbnél szebb kirándulási pontokat találunk lépten nyomon. A dombok tetői, hegyek lejtői borítvák illatos rétekekkel. Az erdők sűrűje még a legmelegebb időben is hűs árnyat nyújt, hogy lépten nyomon találhatsz kristályvizű forrásokra, vagy a mint itt mondják, csorgókra. Vezetőről nem kell gondoskodni, mert naponta van kisebb-nagyobb kiránduló társaság, melynek tagjai együtt vagy csoportokra oszolva keresik fel az egyes helyeket. Ha pedig teljesen családi körünkre akarunk szorítkozni, azt is megtehetjük, anélkül hogy valaki ezért különöznek tartana bennünket. Már több

magyar államférfiak neveit viselik, bizonyágául annak, hogy magyar áldozatkészségnek köszönik megteremtésüket. De a fiumei „hálá“-nak ezek a külső kifejezései épen csak külsőségek; mert belülfelül a fiumei olasz még sem szeret minket, sőt ellenséges hangulattal van a magyar hatalom iránt, a mely őt gazdag néppé tömte.

Es felütötte ott a fejét az olasz irredenta is; és most fenyegetőznek, hogy képviselőt küldenek a horvát tartomány-gyűlésbe.

Ha a Bánffy-kormány szükségesnek tartaná, hogy szűkebbre fogja a tele markot, a melyből Fiumét mostanig birálat nélkül és kifogyhatatlanul árasztottuk minden földi jóval: bizony sok nyomatékos indoka volna ehhez az eljáráshoz. És az ellenzéki lapok rossz szolgálatot tesznek a magyar államiság érdekének, a mikor a telhetetlenné vált és mégis megbizhatatlan maradt Fiuménak vakon pártját fogják.

== Országgyűlés. A képviselőház esütörtökön ülést tartott, melynek egyedüli tárgya Láng Lajos alelnök bejelentése volt, mely szerint a főrendek a czukoradóról, a szeszkontingentálásról, a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről, az esküdtbiróságokról szóló javaslatokhoz és egyéb kisebb javaslatokhoz és jelentésekhez módosítás nélkül hozzájárultak. A két ház határozatait országos határozatoknak jelentették ki, s az elfogadott javaslatokat szentesítés czéljából ő felsége elé terjesztik.

— A konstantinápolyi bombák. Csütörtökön Konstantinápolyban több bombamerényletet követtek el. Három óra negyvenkét perczkor a perai rendőrigazgatóság épületében, ahol éppen akkor jelen volt

Enver bég kormányzó is, bombát dobtak be, mely azonban nem tett nagyobb kárt. A rá következő pánikban egy fiatal ember sietve menekült el s mikor üldözőbe vették, több revolver lövést tett hátrafelé, de nem talált senkit. Végre a Louvre-magazin előtt elfogták a esendőrk s akkor kitűnt, hogy örmény volt. Ugyanabban az időben az Ottomán-bankba is bedöbtek egy bombát. A merénylő Auboyernaux igazgató szobájába akart behatolni, de az ajtónál elfogták. Karabetek hívják, örmény származásu. Kevéssel azután a merénylők a portát akarták felrobbantani. Ugyancsak egy örmény a nagyvezér titkárja, Zia bég lakása előtt dobott el egy bombát. négy ember meghalt és sok megsebesült.

A debreczeni dalegylet hangverseny körútja.

Ujvidék, 1897. aug. 19.

I.

Tisztelt szerkesztő ur! Az bizonyos, hogy mikor a debreczeni dalárda hazulról kimozdul, mindig csinált egy kis zajt ott, a hova megy. Ünnepszeg-ünnepszegét követ, melyek felzavarják az egyhanguságot, érintkezésbe hozzák egymással a különböző társadalmi rétegeket s lelkesedésre gyűjtik a szunyadó hazafias érzületet.

Pedig ne tessék ám azt gondolni, hogy ilyenkor a dalárdista helyzete valami nagyon irigylésre méltó. Nincs az a bakancsos, a kinek utilevele jobban meg volna kötözve mint a dalárdistáé. Mikor még az is meg van parancsba, hogy senki ne merjen a banketteknel addig dikeziózni, míg az elnökség azt meg nem engedte! Micsoda hallatlan zsarnoki járom ez! Bankettezni és nem dikeziózni! Utazni 24 óráig kutyaforrázó melegben, s nem birni annyi eszelekvési szabadsággal, hogy a mit a honfi kebel egész nap hő szaporulatban beszédett, az esti banketten egy lendületes dikezió alakjában sugározná ki! Azután bankett, bankett után jön, már pedig tessék elhinni, hogy a legkellemesebb dologból is megárt a sok . . .

De hát nem akarok én most holmi elmefuttatásfélét írni, hanem csak egyszer-

riuen referálni akarok utazásunk első napjának mikénti lefolyásáról.

Tehát Ujvidékre megérkeztünk tegnap szerdán délután négy órakor, hol igen nagy ovációban részesültünk. Fogadtatásunkra kisereglett a város intelligentiája.

Amint a vonat megállott, az ujvidéki zenekar rázendítette a Rákóczi-indulót, melynek hangjainál szállottunk ki ezernyi néptömeg folytonos éljenzése által fogadtatva. Az ujvidékiek részéről Gunde Henrik főgymn. tanár, az ujvidéki dalárda elnöke fogadott, kinek lelkesedéstől áthatott beszédére Márk Endre válaszolt. A kölesönös bemutatások után podgyászainkat e czélra kirendelt szekerekre raktuk s magunk zászló alatt, zeneszó mellett gyalog vonultunk be a városba az ugynevezett Petőfi-utczán, melyen még a régi Ujvidék képe szemlélhető. Mindenütt kíváncsiak tömege állott sorfalat, hanem azért az egész hosszú utczán, egy éljenzőt sem hallottunk a kíváncsi tömeg részéről, a minek egyszerű oka az, hogy ezen az utczán lakik a tulajdonképeni szerb népség, mely a zsvióval bizony nem igen adózik a magyar szellem zászlóvivőinek. Nem tesz semmit! Azért mégis csak meg kell nekik hajolniok a dal hatalma előtt, a minthogy ez már az este tartott hangversenyünk után jó részt sikerült is.

Tehát beszéljünk a hangversenyéről. Este 8 órakor vette kezdetét a táncvivalommal egybekötött hangverseny a lócsarnok (lövölde) helyiségeiben, melynek szépen gondozott parkjában van egy olyan szép és czélszerű zenepavillon, a mit nem ártana minden előleges tanulmányozás nélkül hozzánk a nagyerdőre átplántálni. Az ünnepély megkezdéseül Rahman Mariska kisasszony szavalta el Mihalovits Dezső üdvözlő versét, olyan kedvesen s olyan meleg közvetlenséggel, a hogy csak az tud beszélni, a ki szívből beszél.

A költemény elszavalása után felzudult frenetikus taps leesendesültével mi adtuk elő Huber „Honfi dal“-át. Minden egyes számunk után persze mi voltunk a tüntetés tárgya. Ezt a „persze“ szócskát pedig nem henezegésből tettem oda, hanem ez azt jelenti, hogy az ujvidéki közönség annyira előzőkeny, annyira udvariás, hogy még ha nem sikerült utolsó

igen sikerült rögtönzött táncmulatság is volt a fiatalság részére, ahol a fiatal hölgyek egyszerű fehér ruháikban olyan kedvvel ropták a csárdást, mint talán még soha a legfényesebb teremben és a legsikosabb parketten sem.

A ki ide akar jönni, annak a toillettkérdés ne okozzon se fejtörést, se aggodalmat, azt hiszem ezt a hírt a papák és a férjek kiváló örömmel fogadják, mert itt a jelszó: egyszerű, kényelmes, olesó! Nincs toillette verseny, nincs corso, nincs defile, sőt még kritika sines. Így láthatják kedves társnőim, hogy itt a toillettkérdés valóban mellékes. De a mi gyermekes családokra fontos, vannak ügyes orvosok és van gyógyszerár, tehát még az

Az aggodalom sem bánthatja az ide menekülő családot, — mint a legtöbb nyaraló helyen, — hogy hátha a gyermekeknek bajuk lesz, hol kapnak orvost!

Elelmi czikked dolgában is igen jók a viszonyok Felső-bányán; minden kapható és minden jó és olesó.

Tanulmányozásra is elég anyagot lehet itt találni. A fauna változatos, — a botanikus az egész Linnét átveheti, — az ásványországból pedig egész kíneseztárházat rendezett itt be a természet a bányák ölén. De megtalálhatjuk ezeket szépen rendezve is, ha felkeressük a „bánya-iskolát“, a hol napokat lehetne eltölteni Dr. Szokoly Pál tanár ur magyarázatait hallgatva, mint a hogy nekünk

szerenesénk volt hallgatni. Sajnos, hogy a fizikai részt nem láthattuk, de az illető szaktanár távol volt.

Vannak itt továbbá érez-zuzók, érzemosók és a fernezelyi völgyben érezolvastók is, melyek mind megannyi érdekes látni és tanulmányozni valók.

A költő hangulatot, a festő motívumokat találhat itt; ez nem csak az én véleményem, hanem azon számos festőé, kik már felkeresték e helyet s mind a legnagyobb elragadtatással beszéltek annak szépségeiről.

Hideg zuhanya visszadja a test rugalmasságát, üde levegője megújítja a vért.

Fájó szívvel hagylak itt te kedves, szép hely, ugy téged mint előzőkeny figyelmes lakosságodat s nem is mondom „Isten hozzadot“, hanem a „viszont látásra.“

Kelemen Gizella.

II.

Nyir-Füred, 1897. aug. 18.

Rendkívül kies hegyektől nem övezett, festői esetre nem való tájon fekszik, kétezer hold tengeri partján Nyir-Füred. Egy hatalmas folyó nem szeli ketté ezen pipaés és szerb tövis virányától dus tuszkulánumát az unalomnak.

A hortobágyi állatorvos tanácsára kerestem fel ezen hirneves homok fürdőt,

hogy megváltást keressék fejlődő tüdőbajom ellen.

Indulás előtt két üveg sport fluiddal kentem be alvégtagjaimat, mert az egyedüli közlekedési eszköz, melylyel Nyir-Füredet meglehet közelíteni: a kutya forspont.

Midőn már-már roskadozó tagjaimat közel vittem a faluhoz, messziről egy keserves édességgel zengő dal ütötte meg a fülemet, amely így kezdődik:

Nem akar az örökesorda legelni.

Egy kis terepvizsgálat után meggyőződtem, hogy a Nyir-Füredi ökrök, nem is olyan nagy ökrök mint amilyenek kinéznek, mert van annyi eszük, hogy a futó homokot nem legelik.

Ugy de ez az ökrök dolga! sohajtottam fel, midőn nagy örömmre a legelő közepén szépen fejlett levelű keserű laput megpillantottam.

Elővettem a czeruzám és egy lejárt zálogczédulára felírtam a következő verset:

Ha delet üt a nap úra
Vándor nézz e nagy lapura
S ha használt a homok kura,
Nyissad ajkad hálás műra.

A czédulát ezután a lapu bokor egyik legerősebb ágára akasztván, egy ismételt hálás pillantás után tovább indulék.

Mig rövid két órai gyaloglás után végre elértem beteg tüdőm Mekkáját, a

előadásunk kellően, akkor is a legnagyobb tüntetés lett volna osztályrészünk. De hát sikerültek. A mi fiainkat a fáradtság nem lankasztja, hanem jobban edzi úgy, hogy még egy ilyen hosszú ut sem hagyott nyomot hanganyagunkon.

A műsort megtoldottuk még néhány magyar dallal. Majd a táncz következett, melyben az újvidéki hölgyek legszebb virágai vettek részt. Mert itt aztán vannak szép hölgyek! Szinte szokatlan, hogy alig lehet látni — kevésbé szépet; olyan bájosak, olyan lekötelező szívélyes modoruak, hogy biz' isten szívesen itt hagynék a kedvükért vagy huszonöt esztendő az ötvenből.*)

No hát a sámfuterit! vagyunk itt még valahogy! eljárjuk ám még a kuferezest különben mint sok rezgős bokájú, fejeviszi gyerek!

No de hívnek már. Megyünk Péterváradot megnézni, mely egyike a legerősebb váraknak. Délután négy órakor megyünk tovább Belgrádba és ha szép időnk lesz, annak regényes és emlékekben gazdag környékét megtekintjük.

Péter Gábor.

*)Ejha! öreg; gondoljon kend a temetőre? Szerk.

A nyomdászok ünnepe.

Debreczen, augusztus 21.

Debreczen város közönsége rokonszenvvel és melegérdeklődéssel kíséri a tegnapi megnyitott magyarországi nyomdászkonferenciát működését. Ebben annak a nemes munkának megbecsülése nyilatkozik meg, amelyet a nyomdászok teljesítenek a közműveltség, az emberi előhaladás és felvilágosodás szolgálatában. Méltánylása ez annak a hazafias szellemnek, annak a minden szélsőségeket és káros törekvéseket kizáró józan gondolkodásnak, mely a konferenciát s annak minden tagját áthatja s a miről eddigi magaviseletével tanubizonyosságot adott.

Az ország minden részéből idesereglett nyomdászok, úgy a helybeliek is

szíves látás előjelei már a falu végén mutatkoztak, amennyiben egy bögöly úgy arcon csókolt, hogy a jobb pofa zacskóm akkora lett, mint egy négy hatosos karczagi cipő. Ezt rögtön jó jelnek tekintettem, mert addig lesoványodott, beesett arcomnak azonnal vége lett.

Az utasítás szerint a falu értelmiségét kerestem fel legelőbb s ezért tisztelegtem a harangozónál, aki világlátott embernek mutatkozott, amennyiben a toronyból nagy vidéket lehet betekinteni. Az én polgári Adjon Isten jó-napotomra egész értelmesen válaszolta, hogy „Isten hírével ma nem osztogatunk!

Miután kijelentettem, hogy én üdülő vagyok és a hortobágyi főorvos tanácsára jöttem ide, aki is azt mondta, hogy ha az itteni port kiállom, száz évig élek, rögtön beszédbe elegyedett velem, sőt teljes ellátásra el is fogadott.

Egész hónapra három forintban alkudtunk meg.

Kitűnő lakásom volt a falu bikájának a széna tartójában. Reggelre, amennyiben a nyolcz hetes malaczok nem igényelnék, egy fél köcsög savó, ebédre egy liter pirított tök mag és egy cső tengeri járt ki. Vacsorára jogosítva voltam a kert kerítését képező meggyfákon megszaladt cigány meggyet böngészhetni.

A kura a következő: reggel öt órakor a sertés és tehén csorda a porfelhőben kikisérendő a közlegelőnek nevezett

büszkék lehetnek arra a fogadtatásra, amelyben őket e város társadalma s a melyben különösen a városi, egyházi és a kollegiumi hatóságok részesítették.

Az ünnepek lefolyásáról tudósításaink ezek:

A kongresszus megnyitása.

Tegnap d. e. 10 órakor nyílt meg a városháza nagytermében az országos nyomdász-kongresszus, a kollégiumban tartott előértekezlet után, amelyen az egyöntetű eljárás végett a tisztikar személyére nézve előre megállapodtak.

A kongresszus első ülésén a kongresszusi tagokon kívül nagy számmal jelentek meg helybeli és vidéki érdeklődő szaktársak, valamint képviselőket küldött az osztrák, nyomdász-szövetség is, a kik szavazati jogot nem gyakorolnak — de a tanácskozásokon felszólalhatnak. Megjelentek a tanács-képviselőiben *Roncsik* Lajos kulturtanácsnok és *Bészler* Károly tanácsnok, árvaszéki előadó. A hatósági kiküldött *Erdélyi* István rendőrfogalmazó volt.

Heller József, a debreczeni kerület elnöke üdvözölte az egybegyűlt szaktársakat s a kongresszust a következő beszéddel nyitotta meg:

Mélyen tisztelt közönség!

Tisztelt szaktársak!

Örömmel fejezem ki, midőn látom, hogy az ország valamennyi kerületének képviselőit körünkben üdvözölhetem.

A magyarországi könyvnyomdászok debreczeni kerülete még ez évben tette meg amaz indítványát a központnak, hogy az országos egyesület a jelen évben kongresszust tartson. Mivel akkor a debreczeni kerület elhatározta, hogy az egyesület 25 éves fennállását is megünnepli, kértük, hogy a kongresszus Debreczenben tartassék meg.

Egyleti életünkben több olyan ügyek merültek fel, melyeket az ország minden kerületéből kiküldött képviselőkkel lehet csak egyöntetűen elintézni.

Alapszabályaink között támadt hézagok, a kor haladása, a viszonyok változása folytán, nem elégitik ki kellően a tagok jogait, de ez az országos kongressz-

homok tenger legszélsőbb széleig; ahonnan a harangozó által kirendelt három gyerek által felkavart porban trappban kell haza szaladni a faluba. Ekkor a bíró sérülésén a eséplésnél a szelelő rostát hajtani tizenkét óráig.

Délután egy órakor tengeri fürdő a harangozóné által kölesözött lepedőben a törvénybíró kukoriczásában.

Fél háromtól a dülő utakon hajtott juh nyájak után való séta.

Este hét órakor a csordáknak haza kísérése, nyolczig aszalt meggy keresés.

Kilencz órakor a kut mellett álló szapulóban való fürdés, esteli imádság és végrendelet készítés.

A nevezetesebb középületek a községi gulyás és kanász lak, a mén és bika istálló, a Csóri cigánynak a falu vályogvető végén levő kunyhója, földi bodza parkkal körülvéve; igen szép Csórinak az ürgefark gyűjteménye és a 16 meztelen purdjaja, akiket mindet ő ruház.

Miután az idejnt nemesen kiálltam, biztos tudatában annak hogy most már százévig el élek tiszta szívből kívánom, hogy a nyír-füredieket is az Isten sokáig éltesse.

Szivem érted zokog
Nyír-füredi homok,
De majd ha meghalok
Rátok sem gondolok.

J. . ő

szus lesz hivatva arra, hogy a tagok jogait a gyakorlatban egyöntetűvé tegye!

En kérem a mindenhatót, — hogy minden ügydarab olyan elintézést nyerjen, amely a tagokra áldásos hatással legyen!

Itt meg kell említenem, miszerint Debreczen sz. kir. város Törvényhatóságához, a debreczeni nyomdászok kérvényt nyújtottak be, hogy kongresszusi ünnepeink költségeinek fedezéséhez némi összeggel járuljon. Ime itt megmutatta Debreczen sz. kir. város Törvényhatósága, hogy a munkások ügyét a közjó érdekében magáévá tette és egyhangú lelkesedéssel 300frtköltséget szavazott meg. (Éljenzés.) Itt a nyilvánosság előtt fogadja e nemes tettért Debreczen sz. kir. város törvényhatósága, a nyomdászok nevében leghálásabb köszönetemet. (Éljenzés.)

Most pedig felkérem a kerületek képviselőit, méltóztassanak szervezkedni és megválasztani azt a tisztikart, a mely a kongresszus ügyeit vezesse! (Éljenzés.)

Az ülés első tárgya a tisztikar megalakítása volt. Elnökké *Török* Ferenczet (Debreczen) alelnökké *Majorovics* István (Pécs) és *Gabriel* József (Temesvár); jegyzökké *Bauer* Ignác és *Bauer* Imre (Budapest) választottak.

Szabó Károly a debreczeni egyesület jegyzője felolvasta a képviselők névsorát s azok igazoltattak. Eljenzéssel fogadták a soproni egyesület üdvözlő feliratát.

Zaka Lajos (Budapest) engedelmet kért a debreczeniektől és a hatósági kiküldöttől, hogy mivel olyan kongresszusi képviselők is vannak jelen, akik nem értenek magyarul, bár magyar állampolgárok, az előadó röviden németül is előterjeszthesse a tárgyat. Erdélyi István ezt, tekintettel a vendégjogra, nem fogadta.

Az ügykezelési szabályzat módosításához több indítvány érkezvén be, — ezek egybevetésével öt tagu küldöttséget bízta meg, amelynek tagjai *Zaka*, *Noviczky*, (Budapest) *Freund* (Kassa) *Török* Ferencz (Debreczen) *Hampel* Mihály (Pozsony). Ez ügy tárgyalását tehát másnapra halasztották.

Következett a debreczeni kerület indítványa az iránt, hogy a heti illeték tíz évben belül feljebb ne emeltesék. Az indítványt *Horovitz* Zsigmond fogalmazta; de miután többen ellene nyilatkoztak, a debreczeniek indítványukat visszavonták.

Zaka Lajos indítványára elhatározták, hogy az új alapszabályban benne legyen az is, hogy a kongresszus felette áll a közgyűlésnek. A központi választmány ennek folytán utasított, hogy a alapszabályt ez irányban módosítsa.

Ugyancsak az ötös bizottsághoz tették át javaslatát végett debreczeni kerület másik indítványát a heti illeték megfelfüggetéséről tárgyában.

A kongresszus első ülése ezzel véget ért. Azután a tagok a városháza udvarán csoportosan lefényképeztették magukat.

A honvédelmi megkoszorúzás.

A nyomdászok szép ünnepeinek egyik kiemelkedő fénypontja volt az aug. 2-diki csatában elesett hősök emlékére állított kőoroszlán megkoszorúzás a emlékkertben. A budapesti „Ébredés” nevű nyomdász daloskör hazafias lelkesedése sugalta e szép eszmét s tegnap délután, mielőtt megérkezett a derék daloskör, legelső eszelekedete volt, hogy honfi kegyeletének adóját egy pompás, nemzetiszínű szalaggal átfűrt koszorúval rótták le.

Az Ébredés daloskört a vasutnál óriási közönség fogadta. A szaktársakon kívül testületileg vonultak ki elbők zászlók alatt a munkás dalegyület, a kőműves ifjuság, az önálló munkás betegsegélyző és temetkezési egyesület, a pinczér egyesület. A rend fenntartására az önkéntes tűzoltók vállalkoztak.

A vonatról leszálló vendégeket, a

kikkel több kongresszusi képviselő is érkezett a zeneegylet a Rákóczi indulóval üdvözölte; majd előlépett Heller József s a debreczeniek nevében a következő rövid, lelkes beszédet intézte hozzájuk:

Kedves Szaktársak!

Nem jöttetek hozzánk idegenekhez hiszen úgy Debreczen sz. kir. város közönsége, mint az itteni szaktársak testvéri szeretettel fogadnak benneteket. Üdvözöllek titeket úgy Debreczen sz. kir. város egyletei, mint az itteni szaktársak nevében! Jöjjetek és ünnepeljétek velünk!

Erre az „Ébredés” élénkelte jellegét s utánna Gyöngyössy Sándor köszönte meg a szíves fogadtatást.

A bevonulás a zeneegylet muzsikája mellett a városba impozáns képet nyújtott s abban testületileg vett részt a vidéki hírlapírók debreczeni bizottsága.

A több ezer főre menő közönség egyenesen az Emlékkertbe ment, ahol az „Ébredés” először a Szózatot énekelte kitünő előadásban, majd Gőndöcs István a daloskör karmestere az alábbi hazafias szép beszéd kíséretében és a közönség viharos éljenzése mellett tette le a daloskör gyönyörű koszoruját az emlékoszlopra:

Mint Mózes az égi szózat az égő csipkebokornál megállítá: akként állít meg itt bennünket is szívünk dobbanása, mely azt adja tudtunkra, hogy „a hely a hol állasz szent!”

Igen, szent hely, miként a legszentebb oltár, mert a halhatatlan emlékü dicső férfiak szívök vérvével szentelték ezt fel, küzdve és vérezve a szabadságért.

„Nyugosznak ők, a hősiak,
Duló csaták után, —
Nyugosznak, és sírjok felett
Zöldel bokor, virág.”

Kevés nemzet van, mely kisírtabb szemekkel nézhetne a multba, mint a magyar, kevés nemzet van, mely remegőbb kezekkel nyulhatna jövője után, mint a magyar.

Az mégis multjára nézve isteni kegyelem jeléül, jövőjére vigaszul szolgál, hogy a gondviselés bár fájó, mely nyomokat hagyott történetén, de ez utmutató ösvény volt jövőjére nézve. És egy ily nyom a magyar nemzet történetén az 1848/49-iki szabadságharc története.

Lethargikus álomban szendergett az agg Európa, beteg volt a magyar nemzet is. Betegsége hasonlított az ember lelki betegségéhez, mely lassankint, de biztosan közelít a halálhoz. Napról-napra látja nőni a sirt, honnan feléje az enyészett demona kaczag, érzi fokról-fokra a súlyedést, de mintha megkövült volna benne minden erő, mely azelőtt az akarat szolgálatában állott, mintha kihalni készülne az önértzet a nemzet kebeléből, pusztulását tehetetlenül nézi.

Veszélyes bénaság honol a nagy testben mindenütt: a lélek a nemzet géniusza már csak ritka vendég hónapban, a szív pedig lassan s rendetlenül dobog, mintha megfagyni készülne benne a vér. Reménytelenség, lemondás, fájó csüggedés és a tétlen erők fásult elompolása található mindenütt. A nemzetek gondolatai nem szárnyalnak a jövőben csak a multak dicsőségein merengnek, feladva reményüket az iránt, hogy „Jönni fog, mert jönni kell, egy jobb kor!”

E jobb kor hajnala ama nyugatról érkező mozgalom volt, mely fényes fáklyaként vérvörös lángjával bevilágítá az egész agg Európát, mely a lángsugárban olvasá a harmas jellegét:

Szabadság! Egyenlőség! Testvériség!

A lélek emelkedni kezdett, a szívek megdobbantak. Az idők folyásában elérkezett a nap, midőn a nemzeti ige lantos királya az álmaiból felébredt nemzet füleibe harsogta azt a bűvös bájos ébresztő dalt. „Eszmélj! akarj élni, nézz bizalomteljesen a jövőbe, új életre.

Talpra magyar! Hi a haza
Itt az idő, most vagy soha.
Rabok leszünk, vagy szabadok?
Ez a kérdés, válasszatok!

S megrázkódott a nagy beteg nemzet e

hangra. Talpra áll és körültekint. Nagy pusztulást lát maga körül. Pedig „Ó élhet, csak akarnia kell.” E gondolat esodás varázssal járta be test szervezetének minden rétegét, feléledtek benne egymásután a lekötött élet-erők, s az első szabad lélekzet, mely az elfojtott sóhajok helyébe lépett, szent esküvése tört ki, hogy „a Magyarok Istenére esküszünk, esküszünk, Hogy rabok többé nem leszünk.

Nagy idők szülte nagy emberek ragadták kezükbe a lobogó fáklyát, hogy annak fénye mellett mutassák meg a nemzetnek az utat, mely a boldogság kapujához vezet. És a nemzet követve apostolait, eljutott oda, hová a nemzeti ambitio útján eljutni századok óta vágyott. Megismerte történetén a nyomot, melyen haladnia kell.

A sajtó szabadság, a censura eltörlése, a törvény előtti egyenlőség, közös teher viselés, urbéri viszonyok megszüntetése, nemzeti bank, a katonaság esküje a magyar alkotmányra e hármasszó alatt: szabadság, testvériség, egyenlőség! mélyen vésődött a szívekbe.

Ez eredmények elérése sok-sok drága vérebe került nemzetünknek. Ime e szent hely is emléke a szabadságharc elvérzett debreczeni hőseinek.

Dicső bajnokok! kik itt örök álmaikat alusszatok, honfivérrel vásárolt babéraitokból a nemzet szabadsága virult.

S midőn mi a budapesti „Ébredés” daloskör, a debreczeni nyomdász-egylet jubileumára az ő szíves lekötöző meghívására, ide jöttünk, első utunkat a hazafias kegyelet vezérli, hogy hódolatunkat bemutassuk szabadság harcunk itt nyugvó dicső vértanuinak magasztos emléke előtt s koszorunkat letegyjük ez emlékszóbor talapzatára, áldást rebegve emlékökre, áldást kérve hazánkra és e nemes városra, — mely mint a magyar hazafias erények letéteményese örökdió századok óta a szabadság szent öröksége fölött.

S a mit az elhaló ajkak utolsó sóhaja suttogott, azt kiáltja a mi szívünk szent érzete is: Éljen a haza!

A lélekemelő ünnepélyt a *Himnusz* élénklésével fejezte be a daloskör.

Ezután a vendégek a kollegiumban berendezett szállásaikra vonultak, ahol a főiskola nevében Soós Lajos háznagy pár meleg szóval üdvözölte őket.

A bankett.

Egy óraker az „Angol Királynő” szálloda éttermében 70 terítékű bankett volt a congresszusi küldöttek tiszteletére. A díszes ebéd fényét nagyban emelték Balogh Ferenc hittanár ev. ref. püspök helyettes, Dr. Wolafka Nándor v. püspök e. kath. plébános, dr. Gulyás István ref. főiskolai igazgatóhelyettes és Debreczen város képviselőiben Bészler Károly és Roncsik Lajos városi tanácsnokok, akik részvételükkel a congresszus tagjait megtisztelték.

A harmadik fogásnál Heller József, a rendező bizottság elnöke, a következő felkőszöntőt mondta:

Mélyen tisztelt Uraim!

Tisztelt Szaktársak!

Egyletünk történetének egyik fénypontját képezi ez a mai nap. Ha rövid visszapillantást vetünk hazánk legujabb történetére, látjuk, hogy dicsőségesen uralkodó legalkotmányosabb királyunk (az egész társaság feláll): I. Ferenc József Ő Felségének a magyar trónra léptével, ódes magyar hazánkban egymásután keletkeztek és alapítottak társulatok, egyesületek, melyek úgy az ipar és kereskedelem fejlesztésére, mint a közjótékonyosság menél sikeresebben való működésére törekedtek és törekednek ma is. Ha most jubileumi ünnepélyünkön nem feledkezünk meg. Ő róla, ki legalkotmányosabb uralkodásával hű népei szeretetét, ragaszkodását és tiszteletét kivívta, őszinte óhajomat nyilvánítom, amidőn kívánom: hogy I. Ferenc

József Ő Felségét a magyarok Istene sokáig, nagyon sokáig éltesse! (Hosszantartó viharos éljenzés.)

Balogh Ferenc ref. hittanár püspökhelyettes emelkedett fel ezután, és mondott ismét egyet azokból a feukölt, szív és eszmedus beszédekből, amilyenekhez az ő aranyzója bennünket szoktatott. A gyönyörű beszédet legközelebbi számunkban egész terjedelmében közölni fogjuk.

Dr. Wolafka Nándor v. püspök plébános lelkes hazafias beszédében emelt poharat a *nemzeti magyar haladásra*. Őta a nyomda értelmes munkásait a külföldről importált, nem magyarnak való eszméktől, amelyek minket nem boldogítanak. Nekünk mindenben mindig magyaroknak, mindig nemzetinek kell lenniük. Minden földi dolog közt a haza a legelső. Minden kívülről jövő törekvést a békeség, megelégedés és egyetértés veszélyeztetésére a hazafias magyar nyomdászok, mint nem magyarokhoz méltót, utasítsanak vissza.

Roncsik Lajos vár. tanácsnok meleg szavakkal üdvözölte a kongresszusra érkezett vendégeket Debreczen város nevében és a kongresszus hazafias érzelmű tagjainak sikeres munkálkodást kívánt.

Dr. Gulyás István főiskolai tanár a tanári kar nevében gyönyörű beszédben éltette a nyomdászokat, mint a tanároknak kollégáit, akik éppugy mint ez utóbbiak, az ismeretlenség homályába visszavonulva csepegtetik a jövő nemzedékbe a jót és szépet. Tanárok voltak, akik régente egyszerű kézi sajtójukon üzték a nyomdászot, a tanárok rokonszenve és becsülése kíséri hát a nyomdászok hasznos működését.

A Lelyi sajtó nevében Mérő V. Béla hírlapíró humoros beszédben kívánt nyomdanyelven minden jót a nyomdásztestvéreknek. Az ötletes beszéd hatását nagyban fokozta dr. Wolafka Nándor szellemes közbeszólásaival, amelyek és az azokra rögtönözve adott válaszok viharos derűtséget keltenek.

Than Gyula lapszerkesztő biztosította a sajtó támogatásáról a congresszusi tagokat, ha azokat az irányelveket követik, amelyeket szónok igen szépen és megízlelendő jóindulattal kifejtett.)

Somos Árpád a „Csokonai” nyomda művezetője és Hoffmann Sándor nyomda tulajdonos mondtak ezután szép szavakban köszönetet az egyházak, a tanintézetek, a város és a sajtó képviselőinek megjelenésükért és üdvözlésükért.

A rendkívül derült és kedélyes ebéd d. u. 3 óraker ért véget.

A kongresszus folytatása.

A tegnapi nap programja a „Debreczen” vendéglőben rendezett s kitünően sikerült ismerkedési estélylyel ért véget, amelyen számos felkőszöntőt mondtak, az Ébredés daloskör pedig szobbnél-szebb nótákkal fűszerezte a mulatságot.

Ma d. e. 9 óraker folytatták a kongresszusi tanácskozásokat Török Ferenc elnök egész sereg üdvözölő táviratot mutatott be. A mai ülést egészen az ügykezelési szabályzat tárgyalása vette igénybe. Délután nem tartanak ülést. A holnap délelőtti ülésen befejezik a congresszus teendőit. A délelőtti ülés nyugodtan folyt le.

Ma este 8 óraker a debreczeni nyomdász egylet tartja 25 éves jubileumát a Margit fürdőben. Lesz hangverseny, szavalat, társas vacsora és táncz.

NAPI HIREK.

— Istenítisztelek. Holnap vasárnap 9 óraker a ref. kistemplomban Kovács Ferenc h. hittanár, a Kossuth-utezai templomban Jánossy Zoltán h. hittanár, — az ispotály templomban Szilágyi Imre

s. lelkész végzik az isteni tiszteletet. A két előbbi predikációja egyszerű próba lesz a sámsoni lelkézségre, melyet a község küldöttei is meg fognak hallgatni. — A r. kath. templomban reggel 7 órakor *Molnár Kálmán*, 8 órakor *Tárkányi Péter* mondanak misét, 9 órakor nagy misét tart *dr. Wolafka Nándor* v. püspök, plébános, mely után *Molnár Kálmán* mond szent beszédet, 1/2 12-kor *Kovács Márk* misézik. Délután litániát olvas *Kovács Márk* és a rózsafüzér ájtatosságát tartja. *Dr. Wolafka Nándor*. Az ágostai hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor *Materny Lajos* lelkész tartja az istentiszteletet.

— **Személyi hir.** *Kiss Áron* ref. püspök, aki jelenleg vejenél *Osváth Pálnál* időző Döghén, onnan holnap a nyiregyházi Sóstó fürdőre utazik, a honnan folyó hó 25-én fog hazatérni Debreczenben friss egészségben és már 6 fog elnökölni a f. hó 29—31-én tartandó tanító képességi vizsgálatokon.

— **A polgármester itthon.** *Simonffy Imre* kir. tanácsos polgármester nejével együtt tegnap este a gyorsvonattal haza érkezett Karlsbadból, melynek gyógyvize, levegője — mint igazi örömmel látjuk — kitünő hatással volt reá. A polgármester néhány napot Budapesten töltött el azzal, hogy a miniszteriumnak a függőben levő városi ügyekről bővebb felvilágosításokat adjon s ott azok elintézését megsürgesse. Az érkező polgármestert a vasutnál a városi tisztikar több tagja várta s üdvözölte szeretettel. Az ügyek vezetését hetfőn veszi át.

— **Presbiteri közgyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében holnap, vasárnap d. e. 10 órakor presbiteri gyűlést tartanak, melynek egyik fontos tárgya lesz: szavazás egyházkerületi egyházi főjegyzőre. Ezenkívül folyó ügyek kerülnek napi rendre.

— **Emlékeztető irás.** Nyaktörő munkával felépítették a nagytemplom keleti, ifjabb tornya körül is az állványokat, egészen a hatvékás köbtartalmu gombig, ahonnan már elérték a csillagot is vakmerő pallérok és levették, hogy újra aranyozzák. A helyébe pedig feltűztek egy hatalmas országczimeres nemzeti zászlót, amely azóta büszkén leng odafenn a szédítő magasban. A mai napon pedig küldöttség jelenlétében felbontották a gombot s abból a következő „*emlékeztető*” öreg-írást vették ki:

A Szent Háromság edj Istennek, Atyának, Fiúnak és Szent Léleknek Nevében és Dicsőségére! 1802-ik esztendőben Julius Tizen edjedik napján déli 12 s 1 óra között támadott Tűz által Városunk nagy része ezek közt a Református Nagy Templom edj más tőlle külön, de hozzá közel épült Toronynyal együtt megemésztetvén, mind Fedézetjeik, — mind belső készültejeik lángok prédájává lettenek, nem csak, hanem Falaik is úgy megvesztegetődtek és rongálódtak, hogy azokból többé diszes Épületet reményleni nem lehet. Lerontódtak tehát, mind a Templom mind a Toronyok és az ujonnan való építés 1805-ik Esztendőben Aprilis 8-ik napján Felsőgesen Uralkodó Ausztriai Császárnak a mi Kegyelmes Királyunknak 1-ső Ferencnek Ditsőséges Uralkodása alatt Néhai Tettes Ns Szombathy István Fő Biróságában elkezdődött. Ecclesiánk Elől Járóinak szorgalmatossága és Kegyes Hiveinek fáradhatatlan buzgósága ezen másik Toronynak építését is, melly Napkeletre fekszik, annyira vitte, hogy mai napon ugymint e folyó 1821-ik Esztendő Augusztusa 6-k Napján ez is hasonló készülségű Gomb, Vitorla és Csillaggal, Népünknek régen óhajtott örömére és kimondhatatlan vigasztalására ékesítettik.

Ezen folyó 1821-dik Esztendőben voltak Magisztronális Tisztviselő Urak e' következők: Polgár Mester *Reviczky Gábor* Róm. kath. Substitutus *Biró Rakovszky Dániel* Ekl. Cur. Senatorok *Vetsey Sámuel*, *Somossy Ferencz*, *Laki László*, *Fáy János* róm. kath. *Tikos István*, *Kis Orbán István*, *Lukátsy András* róm. kath. Főnótárus *Komlóssy Dániel*. V. Nótárus *Dömsödy Gábor*, *Poroszlay Fridrik*. Az irat alá vannak még jegyezve „a Választott Hites Comunitás Tagjai” számszerint 57 en. *Lelki Pásztorok*: *Budai Esaiás* Generális Notarius. Földvári *József* Esperest, *Márton József*, *Szoboszlai Pap István*. *Profeszorok*: *Sárváry Pál*, *Ertsey Dániel*. M. M. *Dobrossy János*, *Péczy József*, *Kántorok Székely József*, *Garbóczy Sámuel*, Az itt levő Anya Oskolában vagy Collegiumban ez időszert Nagyobb Tanulók száma 492 Kisebbs Tanulóké 1400. A Tiz Leány Oskolákban tanulóké 1157.

— **A városi rendkívüli közgyűlés tárgysorozata** ma teljesen előkészítette a tanács. A napi rend 10 számból áll.

— **Kántor választás.** Az ev. ref. egyház orgonista-kántori állomására a kitűzött határidőig tizenketten pályáztak; közülök egy *Sz. Nagy Károly*, versenyen kívül. *Beke Antal* h.-bőszörményi ev. ref. orgonista-kántor s gymn. zenetanár, ki a debreczeni reform egyháznál közelebről betöltendő orgonista állásra pályázik, — holnap f. hó 22-én előzetesen is be fog mutatkozni a Kossuth-utcai újtemplomban; ugyanis a délelőtti istentisztelet alatt ő végzi az orgonázást, mely alkalommal bevezető előjátékul elő fogja adni a *Meister J. G. F. Mollorgona* Concertjét. Felhívjuk rá a hívek, első sorban pedig az egyháztanács választásra jogosított tagjának figyelmét.

— **A nagyvárad polgármester Debreczenben.** Nagyvárad közvilágítása épen úgy hiányos, mint a miénk. Ott is annyi papiros, tinta és nyomda festék fogy el s annyi szó foly a gáz és villamos világítás ellen és mellett. Mielőtt döntésre kerülne oda át a sor, — az új polgármester *dr. Bulyovszky József* elhatározta, hogy tanulmányozni fogja elébb más városok közvilágítását. Legelőször *Debreczent* látogatja meg, ahová ifj. *Rimler Károly* főkapitánnyal ma délután érkezik meg.

— **Halálozások.** *Fodor Gyula* m. á. v. főmérnök tegnap 53 éves korában elhunyt. Temetése holnap d. u. 5 órakor lesz a n.-hatvan-utcai 1097. sz. háztól. — *Özv. Roos Károlyné* szül. *csalai Mráz Ágnes* meghalt 66 éves korában. Holnapután d. e. 1/2 11 órakor temetik a Kismester-utcai 1111. sz. háztól. *Czajlik István* gazdasági intéző anyósát gyászolja az elhunytban. *Jászberényi Barla István* 69 éves korában meghalt M.-Pályiban. Temetése holnap d. u. lesz.

— **Kegyes adomány az új izr. templomnak.** A vallásos kegyelet szép megnyilatkozása az a valóságos ötvös munka számba menő, remekművű örök mécs, mellet *Weisz Sándor* helybeli kereskedő, az izraelita hitközség pénztárosa a nagyvárad-utczán pompázó új zsidó templom számára ajándéku készített. Annnyival is becsesebb tárgy ez az új templomnak, amennyiben itthon Magyarországon, Budapesten készült, tehát magyar munka, a minek pedig a templom belső berendezésénél — mert az építés vezetősége úgy látta jónak — alig látjuk valami nyomát. Asztalos, csillármunkák stb. mind, mind bécsi importumok, mellőztetvén a magyar ipar. No de legalább az örök fény a magyar ipar termékéből árad a templombel-sejére.

— **Betörés.** *Papizák János* közsörüs fabódéját a Halzugon tegnap éjjel feltörték ismeretlen tettesek és onnan mindenféle késeket és borotvákat elemeltek. A rendőrség a tetteseket nyomozza.

— **Előadás az iskolai közügyesítésről.** A szalmakalapfonó tanfolyam helyiségében tanulságos előadást tartott *Eötvös Károly* Lajos királyi tanfelügyelő tegnap, a tanfolyamot hallgató tanítónők és egyéb érdeklődők előtt. A tanfelügyelő ur emez előadásában annak a tanítási rendszernek buzgó apostolául szegődött, amely a közügyesítés által minél gyakorlatibb irányt igyekszik adni a népiskolai oktatásnak. Tegnap inkább az általánoságok körében mozogva kelt sikra a közügyesítő foglalkozások nagy fontossága mellett; a következő előadásokon már a rendszert, a fokozatot fogja kifejteni, amelyben ezt a szellemet meg lehet honosítani az iskolákban. Az előadás élénk tetszéssel találkozott. Meghallgatta *Rencsik Lajos* kulturtanácsnok is.

— **Uj zeneakadémia.** Városunk a közeledő iskolai év elején egy új kulturintézménnyel lesz gazdagabb. Ifj. *Szotyori Nagy Károly*, zeneművész, a budapesti ev. ref. egyház volt énekvezére, ének- és zenetanár magán zeneakadémiát nyit *Teleki-utczán*, a *Dalmy-házban* zongora, ének, orgona, zeneelmélet és kamarazene tanszakokkal, az elemi oktatástól a legmagasabb művészi kiképzésig fiú- és leánygyermek s felnőttek részére. A tantintézethez az igazgató tulajdonos okleveles tanerőket szerződötett, — nevezetesen *P. Nagy Zoltánt*, *Tóth Árpádot* és *Sztrocke B. izr. fő-kántort*. Az akadémia tájékoztatóját lapunk mai számához mellékeljük.

— **A h.-dorogi rablógyilkosság.** A mulhéten egyik helybeli lap után jó hiszeműleg mi is átvettük azt a hirt, hogy *H.-Dorog* határában egy sonkolyos tótot megölték és kiraboltak. Ezen a dorogiaiak mód felett elesodálkoznak, mivelhogy náluk, a mint nekünk magának ottani főbíró ur írja — semmiféle tótot se meg nem gyilkoltak, sem meg nem öltek, — amit is az igazság érdekében és a jó dorogiai lelkiösmertének megnyugtására ezen-nel helyreigazitunk.

— **Német szóra Szepes-Szombatban** egy jó családnál fiuk vagy leányok koszt és szállásra jutányosan elfogadtatnak. Bővebb felvilágosítást ad *Szepesi Gusztáv* ajtó-utca 822.

x **Meglepő találmány.** Ajánljuk t. olvasóinknak, hogy szerezzék be a legújabbban feltalált és az egész világon szabadalmazott „*Antikoris*” önműködő poloska fogó készüléket, melynek alkalmazásával a poloska a fekvő helyekbe nem juthat és a lakást a poloskától tökéletesen kitisztítja. Az „*Antikoris*” praktikus és sikeres volta hivatalosan el van ismerve. Ára egy 4 drbból álló készletnek használati utasítással együtt 1 frt 40 kr. Kapható minden jobb üzletben. Központi főraktár Budapesten, *Teréz-körut* 38.

x **Streha Endre** munkácsi bodnár mester ur mai lapunkban megjelent hirdetésére felhívjuk a nagy közönség szives figyelmét.

x **Touristák és távlovaglónak.** Hozzánk érkezett teljesen hiteles tudósítások szerint a *Kwizda-féle* fluid legjelentékenyebb touristák és lovaglók által fásasztó utak megtétele után jelentékeny sikerrel alkalmaztatik. A *Kwizda-féle* fluidnak mint éppen értesítenek bennünket, azon tulajdonsága van, hogy az emberi test izmait ellenálló-képessékké és kitarókká teszi, úgy, hogy a legnagyobb fáradságot könnyen feledtet. Másrészt pedig ezen szeralkatrészei által a kimerült izomrészeket teljesen helyreállítja és minden fáradságot és túleröltetéstől eredő fájdalmat megszüntet. Gyaloglók és lovasokra nézve ezen szakemberektől jött intés bizonyára nagy értékkel bír.

Távirat.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától. —

A bolgár incidens.

Budapest, augusztus 21. *Stancsoff* pétervári követ fáradozásai után valószínűleg még ma békésen intézik el a *Stoilow-incidenst*, miután a bolgár miniszterelnök monarchiánkról loyálisan nyilatkozott.

Irodalom — Művészet.

* „Eifenwalzer Op. 38“ című keringőjét küldte be lapunknak *Schleuning* Ottó Zürichből. A szerzeményt mely hangszerelésénél fogva cigányzenekarra is alkalmasnak látszik eddig különösen az ottani kritika nagyon kedvezően fogadta. Szerző, aki több évet töltött hazánkban a hozzánk intézett tiszta magyarsággal írt levelében megemlíti, hogy jelen szerzeményéhez magyarországi kegyetes emlékei fűződnek. A jeles szerzemény ára 1 frt. Kapható a zeneszerző saját kiadásában Zürichben, de könyvkereskedés útján is megszerezhető.

Tanügy.

* **Beiratkozás az ev. ref. főgimnáziumba.**
Az 1897/8-ik év szeptember elsején nyílik meg. A gimnázium első osztályába való fölvétel és amennyiben a múlt iskolai év végén tartott beírás alkalmával a következő osztályok száma be nem telt, ez osztályokba való beírás szept. 1—8-ik napjain történik, még pedig a határidő első felében csak prot. vallásuak, második felében, vagyis szeptember 5-től kezdve bármily vallásu növendékek jelentkezhetnek a fölvételre. A tanintézetnek azon régebbi növendékei, kik még a múlt iskolai év végén beiratkoztak, beírási lapokat iskolai bizonyítványukkal együtt szeptember 5-ig tartoznak osztályfőnöküknek bonyújtani, ellenkező esetben fölvételük érvényesség megszűnik, helyükre mások vétetnek fel és a beírás alkalmával fizetett díjajkát is elvesztik. A kik magokat szeptember 8-ig tanintézetünkbe nem irathatják, elmaradásuk okának igazolása mellett fölvételükért szept. 15-ig a tanári karhoz, azontul pedig a tiszántuli ev. ref. egyházkerület püspökségéhez folyamodhatnak. Az V. osztályba lépő tanuló szüleine vagy gyámja a fölvétel alkalmával köteles bejelenteni, hogy fia, illetőleg gyámoltja a görög nyelvet, vagy a görögpótló tantárgyakat fogja-e tanulni. Ha a tanuló ilyen szülei nyilatkozat nélkül jelentkeznek a felvételre, azt 8 nap alatt írásban tartozik bemutatni. A görögnyelvi tanfolyamról a görögpótlóra, vagy viszont, csak felvételi vizsgálat mellett a tanárikar engedélyével lehet átlépni. A magántanulóakra a fölvételt illetőleg ugyanazon föltételek állanak, mint a nyilvános tanulóakra; de jelentkezésük egész szept. hóban elfogadjatik. Az isk. év ünnepélyes megnyitása szept. 9-én istentisztelettel történik d. e. 9 órakor s ezután a tanítás azonnal megkezdődik. Vizsgálatok: a., A javító és pótló vizsgálatok aug. 30—31-én tartatnak, még pedig a négy felső osztályé aug. 30-án, a négy alsó osztályé aug. 31-én. b., A fölvételi vizsgálatok szept. 1—2 napjain délelőtt tartatnak. c., A magánvizsgálatok, a VIII. osztályé aug. 30-án, az I—VII. osztályé szept. 2—4 napjain tartatnak és pedig délelőtt az írásbeliek, délután a szóbeliek. d., Az érettségi vizsgálat: az írásbeli aug. 31—szept. 4-ik napjain, a szóbeli és javító vizsgálat szept. 7—8 napjain lesz; jelentkezni lehet a teljes érettségi vizsgálatra aug. 30-án déli 12 óráig, a javító vizsgálatra szept. 5 déli 12 óráig az igazgatóságnál.

* **Iskolai értesítés.** Az ágost. hitv. ev. elemi iskolában a beiratások f év szeptember hó 1—3 napjain történnek d. e. 9—12 óráig, d. u. 3—4 óráig a Miklós u. 1905/6 sz. a. iskolai helyiségben. Az iskolai év szeptember 4-én nyílik meg d. e. 9 órakor tartandó istentisztelettel. Az első osztályba oly növendékek vétetnek fel, kik a hatodik életévet betöltötték, vagy még az év folyamán betöltik; a többi osztályokba csak azok vétetnek fel, kik az előző évfolyamot legalább elégséges sikerral végezték. A beiratás alkalmával fizetendő az első félévi tandíj. A kik tandíjengedezésért folyamodni kívánnak ebbeli kérvényüket a beiratás alkalmával nyújthatják be. Debreczen, 1897. aug. 19. Az ág. hitv. ev. iskolaszék.

Vegyes.

Pusztaszer.

Szép, kalászos Pusztá,
Déli bábos róna,
Te láttad azt egykor,
Te vagy a tudója:
A kürtök, trombiták
Hogyan riadoztak,
Egy népre mennyi hirt,
Dicsőséget hoztak.

Egy népre — mi reánk,
Párducos magyarra,
Kinek tűz a szeme,
Vasacél a karja.
Te láttad azt egykor,
Emlékszel is rája,
Pedig sok év letűnt,
— Ezredéve már ma.

Ottan volt, ottan volt
Körtvélyes tó mellett,
Ahol mostan fürge,
Tarka nyáj legelget.
Daliás vitézek
Ott állottak sorba:
Gyermekek a szivve,
Meglottak a korra.

Ottan volt, ottan volt,
Ott ittak a vérből
S esküdtek a honért
Igaz esküt végül.
Ottan volt: a hazát,
Hogy már megszerezték,
Az esküt vig sorral
Osz' meg is szerezték.

Régen volt, de talán
Még sem olyan régen —
Mintha szólnának a
Kürtök most is nekem . . .
Minthogyha hallanám
Csendes, nyári este,
Hogy hangzik, hogy rendül
A föld is egyszerre.

Mintha messze tájrol
Tomboló had jöne,
— Nehéz dühöngésük
Hangzik jó előre —
Mintha távol-távol
Harezi lárna volna,
Mintha tiszta hangján
Kürt, trombita szólna.

Ottan volt, régen volt,
Szerződést ott tettek —
Kehely összecsendült
— Meg is peccélték.
Aki osz' megszegné,
Ezer átok rája,
Esküszegés vére:
Gyáva halál várja.

Ottan volt, ottan volt
— Kehely összecsendült,
Hegedősök dala
Vigan közbe zendült,
Lakomával, torral,
Lobogó jó kedvvel,
Az az esküadás
Lakozással telt el . . .

Szép kalászos Pusztá,
Déli bábos róna,
Te láttad azt egykor,
Te vagy a tudója:
A kürtök, trombiták
Hogyan riadoztak
S a magyarnak mennyi
Dicsőséget hoztak.

Juhász Sándor.

(Szellemes mondások.) Mint a korán szent mondása, olyan a szerelem, kőbe vágjad szavait, vagy szelet papírra írad, talizmánod lesz mindig, s áldást hoz rád. Tenger a szív s ha megszűnt a vész, mely árjait fölvevé, öndagályától emelkedik. A szívnek is vannak jogai, s ki egyszer szeretett, az szeretni kénytelen! mert miként a fa, ha följből kiásod, másban is csak ugyanazon virágokat s gyümölcsöket termi: ugy a szív, bár hányszor vesztve birtokát, nem változik szenvedései

által. Adj szerelmet a szívnek, s mi mélyébe rejtőzve szunyadott, a szépnek nagy-nak csirája, fejlődni fog meleg érintése alatt; legyen gondolat, dal, kép vagy tett, mit az ég a kőbebe teremtett, a szerelem felhossa mélyéből a kincset.

Horváth Gyula.

Horváth Gyula a Magyar Hirlap főszerkesztője, az Emke alelnöke az erdélyi ev. ref. egyházkerület egyik főgondnoka, a liberális és a magyar nemzeti eszmék lánglelkű bajnoka hosszú kinos szenvedés után meghalt Budapesten.

Egyetlen vezéreszméje volt ennek az életnek, mely Csütörtökön véget ért. Ez a vezéreszme a megalkuvás nélkül való, benső lelki meggyőződésből fakadó liberáliszmus volt, melyet Horváth Gyula közpályája alatt soha meg nem tagadott. A liberáliszmus, a népszabadság eszméje ösztökelte volt a 15 esztendő gyermekifjut arra, hogy Garibaldival elmenjen kivívni az olaszok szabadságát. Ez a szivből fakadó liberális érzület indította az 50 éves Horváth Gyulát arra, hogy lemondva nemzeti pártban viselt díszes állásáról, odahagyja, kevéssel azelőtt még annyira szeretett vezérért, Apponyi Albertet, a mikor azt látta, hogy Apponyi pártja nem siet egyhangú lelkesedéssel támogatására a szabadelvű egyházpolitikának, melynek ő testestől-lelkestől híve volt. 1895. évi március hó negyedik napján Budapesten lefolyt nagy liberális népgyűlésen tartotta utolsó hatalmas beszédét. Szinte fanatikus hittel szólott eszméi mellett és azóta alig is szerepelt többet. Súlyos baj nehezedett reá. Idegrendszerére egy gyilkos kör ronesoló baja nehezedett, mely hosszú, kinosan hosszú idő után gyilkossává lett. Az élete virágában levő, a közelmúltban még oly tetterős férfiú váratlan halála országsszerte nagy részvétet, szomorú megilletődést keltett. Az Otthon egyesület melynek Horváth Gyula alelnöke volt, impozás koszorút helyezett ravatalára. Horváth Gyula a legelőkelőbb székely családok egyikének volt sarja. Atyja székely királybíró volt. A nagyváradi és teleki Horváth-család régi híres és méltóságos székely familia, amelynek ereiben fejedelmi vér folyt. Anyai ágon a Békésközzel, Bethlenekkel, Toldalaghyakkal, Splényiekkal, Keményekkel, Barcsayakkal s a Bánffyakkal is rokonságban volt. Horváth Gyula hazatérve Olaszországból, nőül vette Splényi Berta bárónőt, szive választottját, mivel 33 évig élte a legboldogabb, a legszeretetteljesebb házasságot. Károly fia mérnök és a kereskedelmi miniszterium vasuti és hajózási osztályának egyik főfelügyelője. Az elhunyt másik fia, Tamás joghallgató és a „Magyar Hirlap“ szerkesztőségének egyik ifjú tehetséges tagja. Nővére Janka, kiváló író. Fitéstvérei: Horváth Mihály, a volt kisküllői főispán; Horváth László, segesvári tanfelügyelő, kit épp most egy hete ért az a csapás, hogy a szél megütötte, de reménylik, hogy felgyógyul bajából; és bátyja Horváth Károly aki a szabadságharc történetének emlékezetes alakja s 49-ben mártírhálált szenvedett. Horváth Gyula temetése ma szombaton délután 4 órakor lesz a kerepesi-úti temető hallottas házából az ev. ref. egyház szertartása szerint. A főváros tanácsa díszsír helyet engedett át a boldogult hamvai számára. Az egyházi szertartást Hypál Benő budai ref. lelkész, a Horváth-család régi intimsa végezi és a sírnál Fenyő Sándor bucsuztatja el a drága halottat.

Horváth Gyula 1894-ben Debreczen város politikai életében is szerepelt. Midőn a nemzeti párt itteni hívei szervezkedő gyűléseket tartottak, a központról Horváth

Gyula jött le s fulminans beszédet tartott a Bika disztermében az akkor sem valami nagy számmal levő nemzetipárti választókhoz.

(Egyről-másról.) A szt.-pétervári női orvosegyetem legújabb rendelet szerint már zsidóvallású hallgatók is nyernek felvételt, bár korlátozott számban. A legnagyobb százalék ötöt tehet ki. — Bécsben jövőre abból az alkalomból, hogy uralkodónk immár ötven esztendeje kormányozza Ausztriát, jubileumi kiállítást rendeznek. A kiállítást a práteben rendezik. — Nagy-Beeskereken egy cigánylegény egy év előtt 106 forintért megvette egy másik cigány szépséges leányát, a kivel azóta boldogan élt, de a leány apja másnak akarván ismét eladni a leányt elrabolta a leányát. — Az új budapesti „Magyar Színházat“ valószínűleg novemberben nyitják meg. Erősen dolgoznak már a színház belső berendezésén. — Az angol királynő jubileuma alkalmával a gyarmatok miniszterelnökeit Cecil szállóban helyezték el, ahol az ünepségek alatt és egész Londonban tartózkodásuk alatt az állam költségén laktak és étkeztek feleségestől és magántitkárostul. Az angol kincstár most kapja meg a kis kontóroló a számlát, amely szerint tizenegy gyarmat-miniszterelnök hét hét alatt több mint nyolcvanezer forintot költött az állam számára. — Székesfehérvárott az elmúlt hétfőn rendkívül városi közgyűlést tartottak, hogy megállapítsák a III. Béla király temetésén való részvétel módozatait. Ezzel kapcsolatban fölmerült a székesegyházban őrzött királyi csontokkal történt kegyetlenség is. Egyik székesfehérvári lap azt a szenzációs leplezést írja, hogy a kriptában őrzött királyi csontok közül a koponyák eltűntek. Thewrewk Aurél dr. egyetemi professzor ez előtt egy esztendővel kutatott a kriptában s akkor említette Major Ferencz dr. országgyűlési képviselőnek, a ki még akkor városi tiszti főorvos volt, hogy a szent ereklyék közül hiányzanak a koponyák, a több közt Nagy Lajos vagy Mátyás király koponyája. Az egyházi azt mondta, hogy a királyi tetemet T. Ö. szigorú orvos vizsgálta néhány évvel ez előtt, mert a káptalanról engedelmé volt erre. Nem lehetetlen, hogy ő vitte el a szent csontokat. A leplezés óriási konsternációt okozott Székesfehérvárott.

Közgazdaság.

* **Beviteli korlátozások Bécsbe.** Azon törvényhatóságok száma, melyeknek területéről csak a szombati bécsi kontumázvására szabad szarvasmarhát szállítani, ismét szaporodott. A korlátozás alá került újabb törvényhatóságok, a következők: Arad, Alsó-Fehér, Békés, Hunyad, Kolozsvár, Tordamegyék és Arad, Debreczen meg Szeged törvényhatósági joggal fölruházott városok. A korlátozás a jövő héten lép életbe.

* **Változások a posta körében.** A nagyváradi posta és táviratigazgatóság legújabb rendelete szerint az alanti községeknek távirati utolsó postája megváltozott, az újonnan megállapított utolsó posták zárjelbe vannak téve minden egyes község után: Mező-Sass (B.-Ujfalú), Micske (V.-Ábrány), M.-Lázár (Drág-Cséke), Mindenszent (Gyires-Tarján) M.-Pályi (M.-Pályi), Nadánytelek (M.-Telegd), Nagy-Bajom (H.-Pályi), N.-Báród (Rév), N.-Beccsenyő (Gyires), N.-Bozsód (Zsáka), Nagy-Gyanta (Sarkad), N. Kér (téli Nagyvárad, nyáron azonkívül a Püspökfürdő is), N.-Keréki (M.-Keresztes), N.-Kerpesd (Dobrest), N.-Marja (P.-T.-mási), N.-Patak (Rév), Nagy-Szántó (M.-Keresztes), N.-Tóthfalu (M.-Telegd), Nagyrét-puszta (N.-Rábé), Nyárfás-puszta (Sarkad), Ó.-Palota (Ó-i), Okány (Kót), Oros-puszta (Zsáka), Pallády erdői telep (Brátka), P.-Szt.-Márton (téli Nagyvárad, nyáron

a Püspökfürdő is), Peres-puszta (Zsáka), Poecaj (M.-Pályi), Poklostelek (H.-Ábrány), Remecz (Brátka), Rét-Szent-Miklós (N.-Rábé), Robogány (Belényes), Rontó (téli Nagyvárad, nyáron Püspökfürdő is), Száhlender erdő (Rév), Siter (Bihar), Sitervölgy M.-Telegd), Szalárd (Bihar), Székelytelek (Tenke), Szent-András (Ó-i) Váncsod (B.-Ujfalú, Vizes-Gyán (Gyires-Tarján), Vadász-puszta (téli Nagyvárad, nyáron Püspökfürdő is.)

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai“ nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Zoltai Lajos.

SANTAL EGGER

hathatós szer
felülmulja a külföldi
gyártmányokat
új és idült bajoknál
1 üveg 1 frt 50 kr.

733 0-15

INJECTIO

Hamamelis Virginica

Dr. Grobbe tanártól

a legbiztosabban gyógyító külszer új és idült folyásoknál férfiak és nőknek.

1 üveg 70 kr.

Kapható Debreczenben: Dr. Rotschnek (Arany egyszarvu), Örvényi Ottó (Angyal), Tóth Béla (Megváltó), Mihalovits I. (Kigyó) urak gyógyszerárában.

2000 hordó eladó

a következő áron:

56 litertől	66 literig	2 frt — kr.	
67	80	2	30
100	110	2	50
145	160	3	40
200	225	2	20
250	350	2	10

darabonként

h. literenként, azaz 100 liter 2 frt 20, illetve 2 frt 10 kr

Az árak a munkácsi állomáshoz szállítva, hitelesítve értendők. Ezenkívül alantírott jutányos áron szállítok szűrteti alkalmakhoz tartozó edényeket, u. m. szőlős- és taposó kádakat, lihókat, puttonokat stb. Egyidejűleg van szerencsém a n. közönség becses figyelmét felhívni, miszerint mint tavaly és évekként ez előtt is, hibátlan jó anyagból készült munkákat szállítottam, úgy ezúron is főtörökvésem az lesz, hogy a n. é. közönség teljes bizalmát kiérdemeljem. Rendelésnél az összeg egynegyede küldendő. Becses megrendelésüket várva

maradtam tisztelettel

Sztreha Endre

741-10-6

bodnár mester Munkácson.

Kiadó bolthelyiség

és

eladó kaszáló.

A megyeház mellett

egy bolthelyiség kiadó;

továbbá 13 hold 1175 □ öl

paczi kaszáló eladó.

Értekezhetni N.-Várad-utca 2133.

szám alatt a tulajdonossal.

777-3-8

Legújabb szabadalmazott találmány!

A czipőtalpak imprágnálva

VANDOL (talp-védőszer)

által, vízmentes és háromszorta tartósabb mint más. Minden évszakban védelem a nedves lábak ellen. A czipőtalpak hajlékonyak maradnak. Egy üveg ára 25 kr.

Császári és királyi szabadalmazott

Csizma-fénymáz és természetbőr créme-gyár

alapított 1832-ben.

Fernolendt István

Wien (Bécs), Schulerstrasse 21.

722-52-34

Csak a fenti bejegyzett védjeggyel valódi.

Raktár Debreczenben: Félégyházi János urnál.

Megtámadhatlan
kötvény.

„DORDRECHT“

50% nyereség-
részesedés.

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

Engedélyezve az 1873. november 10-én 21. sz. a. kelt királyi decretummal.

Magyarországi fiók: Budapest, V., Ferencz-József-tér 8.

igazgató: Robitsek Henrik Ferencz.

A „Dordrecht“ az egyedüli társaság, mely törvényesen kötelezte magát, hogy magyarországi üzletének díjtartalékait magyar értékekben helyezi el.

778-5-4

Referenciák: Magyar általános hitelbank, Pesti magy. keresked. bank Budapesten.

Jutányos
díjak.

Debreczeni vezérképviselő:

Fodor Jenő

Nagy-Várad-utca, Szikszay-ház.

Kedvező
feltételek.

631. szám
1897.

Felhívás.

Felhívom azon halápi kaszáló birtokos urakat, a kik kaszálójukat egy tagban akarják kiméretni, hogy **f. hó 22-én reggeli 9 órakor** az erdőmesternél a Nagyerdőn jelenjenek meg.

Debreczen, 1897. évi augusztus hó 20.

Török
erdőmester.

787-1-1

Mindennemü gyomorbajok, nevezetesen étvágytalanság, émelygés, felfúvódás, főfájás, sárgaság, szédülés, kólika és a **gyomorgörcs**

minden nemei ellen

feltétlen biztos hatása a Südy-féle Menthin gyomor szesz.

Egy üveg ára 60 kr.

Gyomor és vesebajok, székrekedés, fejfájás, szédülés, aranyér, végbéltágulás ellen kitünő hatása a Südy-féle „Salvator” labdacok.

Egy doboz ára 20 kr.

Rekedtség, köhögés és hurut ellen legjobb szer a Südy-féle „javított pemetefü czukorka.”

Egy doboz ára 30 kr.

Főraktár:

Südy István gyógyszer-tára B. Csabán. Debreczenben: **Rothschnek Emil** gyógyszer-tárában. 776-5-2

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint **egészségünkre**. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékokat észleljük, sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünknek az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főfájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Ügyet se vetünk rá. Hát ez **vétkes könnyelműség**, mely később keservesen megboszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. **A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése** a mit — idejekorán használva, Egger kellemes ízű **Sodapasztillája** csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) **A tüdő, torok és mellbajok** köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek. Egger kitünő ízű **Mellpasztillája** megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadohoz 25 kr.) Minden gyógyszer-tárban kaphatók. Főraktár Nádorgyógy-szertár.

(Dr. Leo Egger és Egger J.)

Budapest, Váci-körút 21. 783 0-15

Egy könyvvezető

a macsi gazdaságban alkalmazást nyer. Évi fizetés egyelőre **300 frt** és teljes ellátás. A kettős könyvvezetésben való jártasság feltétlenül megkívántatik. Az állás f. év szeptember 10-én foglalandó el. Folyamodványok bizonyítvánnyal felszerelve f. év augusztus 31-ig Kövy Lajoshoz Debreczenbe küldendők.

784-3-2

Az intézőség.

4 arany, 18 ezüst érem, 30 tiszteleti és elismerő-okirat.

A név, rajzegy és csomagolás tárgyazonos véletl.

Régi jóhírű dialeotikus coae-tikus szer (bedörzsölésre) az emberi test izmainak és inainak erősítőse.

Kwizda Fluidja

Kigyó jegy

(Tourista-Fluid)

Eredményesen használva turista-mák, kerékpárosok és lovagiók által nagyobb tourek utáni erőltetésre és erögyűjtésre.

Ára 1/1 palacok 1 frt
1/2 60 kr.Csakis a fenti védjegyes a valódi.
Kapható minden gyógyszer-tárban.

Főraktár: Kreisapetheke, Korneuburg (Bécs mellett.)

787-52-30

Wannieck Frigyes és Társa

gépgyára, vas és rézöntődeje

Brünnben (Morvaország).

Ajánlja

göztégla és cementtelepek teljes berendezését.

Állandó kiállítás téglagépekben

→ Képes árjegyzék ingyen. ←

Több mint 900 telep berendezve.

Kimondhatlan széppé

teszi a gyengéd, fehér és rózsás arcbőrt, egyenlően az arcot a szepő és bőrtisztatlanság ellen megóvjja, azért használjuk a

Bergmann-féle lilliomtej-szappant

Bergmann és Társól Dresden és Tetschen a/E.

(Védjegy Két bányász.)

Darabja 40 krajczár.

Kapható: **Dr. Rothschnek V.** gyógyszer-tárában és **Csank József** fűszerüzletében.

780-30-18

mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. SZ.
által a legújantósbab árak mellett ajánlatnak:

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-morsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes aszélékek, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kiküldetésre ingyen és démentec küldetés.

Locomobil és gőzseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12. kerékpár, szalona-kasza-leszó, továbbá járgány-erőplő-gépek, here-erőplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és arató-gépek, szénagyűjtők.

„COLUMBIA-DRILL”

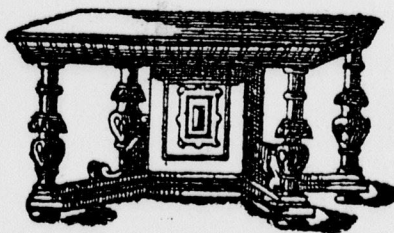
Legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-morsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes aszélékek, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kiküldetésre ingyen és démentec küldetés.

Képviselői és bizományi raktár:
Bauer és Társa cégénél Debreczenben
Nagy-Péterfia-utca 57. sz. alatti. 721-50 33

Alapított 1875.

Legelő és legdusabban berendezett

Butor-áruház

több mint 200 szobaberendezés készletben

Schwarz Vilmos Debreczen.

Üzlethelyiség: **Piacz-utca 2083. szám.**

Gyárhelyiség: **Szálkaköz 1973. szám.**

Saját gyártmány! Kitünő munka! Jótállás mellett.

Mielőtt a n. é. vásárló közönség butorszükségletét fedezné, kérem most njonnan felépült **du raktárom és gyáram** szives megtekintését, a hol **több mint 200 szobaberendezés készletben** van és mindennemü butorok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig **jutányos ár mellett** kaphatók.

Gyors és pontos kiszolgálás biztosított.

Alapított 1875.